

OBZORJA STROKE

Delavnica se je zaključila v četrtek 30. marca, vendar pa ni bilo tiste prave pike na i, saj ni bilo razstave, na kateri bi otroci predstavili svoje delo. Razstava je bila na željo organizatorjev prestavljena v oktober, ko je izšel tudi zbornik z našimi teksti.

Pri delavnicah, ki so organizirane za mlajše udeležence (osnovna šola), bi morali upoštevati nekatere stvari. Ker so otroci še dokaj majhni, jim koncentracija hitro popusti, sicer

ae popolnoma, saj sledijo še vedno, vidiš pa, da se jim ne ljubi več spraševati, so pa seveda tudi tu, kot tudi drugod, dobrodošle izjeme. Menim, da bi moralo biti delo na terenu razdeljeno na manjše odseke, med katerimi bi bil čas, namenjen za družabne igre. Velik pomen pri delu ima tudi tema sama, saj mora biti zanimiva in takšna, da bi se stvari, vsaj večji del, ne ponavljale.

Andrej Furlan

14. MLADINSKI RAZISKOVALNI TABOR REZIJA '94

(22. 8. - 3. 9. 1994)

Po petih letih odsotnosti so se mladi raziskovalci iz tržaškega in goriškega odločili, da ponovno obišejo Rezijo in njene prebivalce. Dejstvo, da je to že štirinajsti tabor, nam dokazuje, da je mladinska raziskovalna dejavnost globoko ukoreninjena v zamejski stvarnosti. Zaslugo nosijo sledeči organizatorji: Narodna in študijska knjižnica iz Trsta, Društvo naravoslovcev in tehnikov Tone Penko ter Društvo mladih raziskovalcev Trst - Gorica.

Leta 1989 je kar sedem skupin raziskovalo najrazličnejše vidike Rezije z namenom, da bi ob koncu dvotedenskega dela zbrale dokumentacijo za brošuro. Skupine so delovale avtonomno in ne interdisciplinarno, predvsem zato, ker je bila pozornost organizatorjev posvečena didaktičnim pristopom, ki naj bi predstavljali alternativo šoli. Publikacija REZIJA '89 vsekakor zgovorno priča o kvaliteti raziskovalnih nalog.

Letošnji organizatorji so želeli prekiniti "rutinski" oz. že običajni model raziskovalne dejavnosti in so tako izbrali novo organizacijsko in vsebinsko smer. Mentorji petih skupin so si s pomočjo mladih raziskovalcev zadali nalogo, da Rezijanom predstavijo nekaj predlogov in osnutkov za ustanovitev muzeja, ki naj ne bi bil samo etnološki, ampak posvečen rezijanski dediščini nasploh, tako naravni kot kulturni. Zamisel o muzejski zbirki ni novost. Marsikateri rezijanski kulturni delavec je že večkrat izrazil željo in nujno, da se čimprej postavi temeljni kamen za strukturo, ki naj bi primerno ohranjela in ovrednotila bogato rezijansko zapuščino.

Na pripravi, ki so stekle že v zimskih mesecih leta 1993, so evidentirali nekaj tematskih sklopov, na katerih naj bi slonel raziskovalni tabor. Okoli zamisli o muzeju so tako delovale naravoslovna in etnološka skupina, ter skupini za arhitekturno dediščino in za preučevanje toponomastike. Tem se je pridružila nujno potrebna ekipa za dokumentacijo. Naravoslovna skupina pod vodstvom Erike June in Katje Pasarit je prehodila vso dolino in sistematično zbrala podatke o najdragocenejših primerih naravnega bogastva (slapovih, razglednih točkah, posebno košatih drevesih, izvirihih). Poleg tega je skupina primerjala gozdne in planinske poti ter ugotovila njihovo opuščanje oz. razraščeno. Poglavlje zase pa je predstavljalo zbiranje pravljic, vezanih na naravne pojave. Na zaključni prireditvi je skupina predlagala nekaj konkretnih idej o vključitvi naravne dediščine v prostorih muzeja ter načrtovanje etnološko-naravoslovnih itinerarjev, kar predstavlja pravo novost.

Sedem raziskovalk je pod vodstvom Mojce Ravnik in Andreja Furlana skušalo izpostaviti tiste etnološke teme, ki naj bi predstavljale jedro bodočega muzeja. Popis predmetov iz materialne kulture, ki jih le še nekateri skrbno hranijo

po domovih, je omogočil tako kvantitativno kot kvalitativno analizo materiala za muzejsko zbirko. Mladi so se v desetdnevnem bivanju srečali z realnostjo brusačev, planšarjev, kmetov in z očarljivim svetom viž (pesmic) in pravljic. Analizi zbranega gradiva je sledilo snovanje idej o muzejski postavitvi. Predstavljena sta bila dva projekta. Prvi, maksimalen, raziskovalni center, didaktični center in arhiv. V drugem, uresničljivejšem, so mladi raziskovalci predlagali postavitev "dvojnega" muzeja: v prvem delu naj bi bila s pomočjo predmetov in avdiovizualnih medijev predstavljena Rezija v vseh svojih vidikih, drugi del pa bi moral biti posvečen vsakoletnim razstavam z določeno tematiko: brusači, planine, kuhinja, arhitektura... S tako zamislijo bi postal muzej zanimivejši in vedno "nov", tako obiskovalcem kot domačinom.

Skupina mladih, ki se je poglobila v arhitekturno podobo Rezije, se je osredotočila na vas Korito. S pomočjo fotografij in planimetrij so raziskovalci pod mentorstvom Igorja Pahorja in Betti Tomšič popisali stavbe in detajle celotne vasi. Ob tem delu se je porodila zamisel o muzeju na prostem, kar bi pomenilo vključitev vasi Korito in sosednjih planin v sklop muzejskih struktur.

Toponomastika oz. zbiranje mikrotoponimov vasi Solvica in Korito sta bili glavni nalogi štiričlanske skupine, ki jo je vodil Tomaž Fabec. Delo je steklo z dragoceno pomočjo domačinov in prof. Roberta Dapita. Posebno pozornost so fantje posvetili pravilnemu zapisovanju imen na katastrskih mapah, kar predstavlja dragocen vir za poznavanje Rezije in njenega narečja.

Ob omenjenih skupinah je delovala ekipa za dokumentacijo. S pomočjo videa in fotografij sta Živa Pahor in Katja Colja dan za dnem zbirali material za vizualno predstavitev doline. Raziskovalki sta zabeležili utrinke iz vsakdanjega življenja, pričevanje brusačev, naravo, in bistveno pripomogli pri katalogiziranju kulturne dediščine.

Na zaključni prireditvi 14. mladinskega raziskovalnega tabora so raziskovalci predstavili domačinom opravljeno delo z željo, da ne bi njihove besede ostale le sugestije. Čeprav je uresničitev zastavljenih programov možna le s podporo deželnih, pokrajinskih občinskih uprav ter strokovnih institucij iz Slovenije in Italije, so mladi raziskovalci vendarle ponosni, ker so domačinom ponudili možnost za skupno ovrednotenje rezijanske dediščine.